

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 92 0 Рс 041811 20 Рев 2
Бања Лука, 17.6.2021. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Тање Бундало, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља П.К. из Ш., заступан по Д.Г., адвокату из З., против тужене Фондације М. из С., заступана по Д.Д., адвокату из С., ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужитеља против рјешења Окружног суда у Источном Сарајеву број 92 0 Рс 041811 19 Рсж 4 од 24.10.2019. године, на сједници одржаној 17.6.2021. године донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се усваја, оба нижестепена рјешења се укидају и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеним рјешењем Основног суда у Власеници број 92 0 Рс 041811 18 Рс 3 од 07.6.2019. године тужба у овој правној ствари је одбачена као неблаговремена.

Другостепеним рјешењем Окружног суда у Источном Сарајеву број 92 0 Рс 041811 19 Рсж 4 од 24.10.2019. године жалба тужитеља је одбијена и првостепена одлука потврђена.

Благовременом ревизијом тужитељ побија другостепену одлуку због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се оспорено рјешење преиначи или укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужена предлаже да се ревизија одбаци одн. одбије.

Ревизија је основана.

Предмет спора је захтјев тужитеља да се утврди је код тужене засновао радни однос на неодређено вријеме и да се туженој наложи да са њим закључи уговор о раду на неодређено вријеме, врати га на посао те му накнади сву изгубљену зараду и за њега уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање.

Према утврђеном чињеничном стању, тужитељ је са туженом закључио више уговора о раду на одређено вријеме; први уговор о раду од 01.02.2011. године је важио до 31.01.2012. године, други уговор о раду од 01.02.2012. године је важио до 31.01.2013. године, а трећи уговор о раду од 01.02.2013. године је важио до 31.8.2013. године; одлуком тужене од 15.8.2013. године је констатовано да се, због економских разлога и укидања радног мјеста на које је тужитељ распоређен, уговор о раду са њим више неће продужавати; тужитељ је првостепеном суду поднио предметну тужбу 29.8.2014. године.

Нижестепени судови су, с позивом на исказе свједока који су потврдили да је на састанку, који је одржан прије 29.8.2013. године, тужитељ сазнао да му уговор о раду неће бити продужен, тужбу одбацили као неблагоприятну.

Нижестепени судови нису правилно ријешили питање благовремености предметне тужбе.

Према одредбама члана 118. став 2. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске” број 55/07 - Пречишћени текст), радник који сматра да му је послодавац повриједио право из радног односа може да надлежном суду поднесе тужбу за заштиту тог права у року од годину дана од дана сазнања за повреду права, а најкасније у року од 3 године од дана учињене повреде. Дакле, благовременост тужбе у радном спору је процесна претпоставка за остварење судске заштите.

Међу странкама је било спорно када је тужитељ сазнао да му уговор о раду неће бити продужен одн. када му је уручена одлука тужене од 15.8.2013. године.

У ревизији се основано указује да се као моменат сазнања за повреду права може узети само датум када је тужитељ примио писмену одлуку тужене да му неће бити продужен уговор о раду. Наиме, радник сазнаје за повреду права даном уручења одлуке послодавца. Само у случају када раднику није уручена одлука послодавца, дан сазнања за повреду права се не може цијенити према датуму уручења те одлуке него према дану када је радник објективно био у могућности да схвати да је његово право на рад повријеђено.

Такође је основан ревизиони навод да је на туженој био терет доказивања да је тужитељ пропустио преклузивни рок за подношење тужбе, а да она то није доказала. Како у поступку пред нижестепеним судовима није било спорно да је тужитељу уручена одлука од 15.8.2013. године већ је био споран само датум уручења исте, тужена је била дужна суду предочити доставницу о уручењу те одлуке тужитељу, а она тај доказ није провела. Уколико такав доказ не постоји, тужена је имала обавезу да изведе друге доступне доказе на основу којих би се поуздано могао утврдити датум уручења наведене одлуке. Она је на ту околност предложила саслушање свједока, али се на основу њихових исказа није могао на поуздан начин утврдити тачан датум уручења побијане одлуке тужитељу, поготово када се има у виду да је и тужитељ предложио свједоке чији наводи су у колизији са изјавама свједока тужене.

Свједок З.М. је изјавила да је радницима усмено саопштено да им уговор о раду неће бити продужен, али да се не сјећа када је добила одлуку о томе, да би касније навела да је исту примила неколико дана након одржаног састанка. Свједок В.Ж. је изјавила да је на састанку, одржаном двије седмице прије истека уговора о раду, радницима саопштено да им уговор о раду неће бити продужен. И свједок В.Б. је изјавила да су радници најмање двије седмице прије истека уговора о раду сазнали да им исти неће бити продужен те је навела да је она одлуку о томе уручила тужитељу и то прије датума престанка његовог радног односа (касније је изјавила да је 90% сигурна да је она лично одлуку уручила тужитељу). Свједок С.М. је изјавила да је рјешење о престанку радног односа добила почетком септембра 2013. године, али да су радници и раније сазнали за то јер им је на састанку, који је одржан 2-3 дана прије истека уговора о раду, речено да им исти неће бити продужен (касније је навела да је тај састанак одржан у задњој седмици мјесеца августа 2013. године). Свједок М.В. је изјавио да је радницима прво усмено саопштено да више неће радити код тужене, а да су након неколико дана и писмено обавијештени о томе, те да му је В.Б. 13.9.2013. године предала одлуку тужене коју је он истог дана уручио тужитељу у кафићу В., да би касније навео да му је В. дала неки папир, чији садржај њему није био познат и који није био у коверти. Свједок М.Л. је изјавио да се не сјећа када му је престао радни однос код тужене и да није био присутан када је М.В. одлуку тужене предао тужитељу, да би касније промијенио исказ тврдећи да је присуствовао том догађају. Свједок Б.М. је изјавио да је у септембру 2013. године био присутан када је М.В. тужитељу предао неку коверту, али да не зна шта се у истој налазило. Сам тужитељ је изјавио да је крајем августа 2013. године одржан састанак на којем је радницима саопштено да им се уговори о раду више неће продужавати, а да је почетком септембра добио и писмено рјешење о томе, које није било ковертирано, а које му је у кафићу В. уручио М.В., да би касније навео да је њему на састанку речено да му радни однос неће престати.

Имајући у виду напријед наведене конфузне и контрадикторне наводе свједока и тужитеља, овај суд је мишљења да нижестепени судови нису могли само на основу њих са сигурношћу утврдити датум уручења побијане одлуке тужитељу, слиједом чега се произвољним указује закључак тих судова да је тужба неблаговремена.

Нижестепене одлуке су, дакле, захваћене повредама одредби парничног поступка из члана 209. став 1. у вези са чланом 7. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске” број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), на које основано указује ревизија, ради чега је ваљало оба нижестепена рјешења укинути на основу члана 249. став 1. ЗПП и предмет вратити првостепеном суду на поновно суђење.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић